

Kamerové systémy a obrazové záznamy v právní ochraně soukromí.

Předložená práce si klade za cíl – poměrně skromný – základní seznámení s problematikou, setřídění a vymezení hlavních témat. Uvedený cíl posuzovaná práce překročila mnohonásobně.

Autor předložil rozsáhlou analytickou i syntetickou práci, ve které pojednává o jednotlivých aspektech ochrany práva na soukromí a možných zásahů do této ústavně právní sféry zejména prostřednictvím obrazových, respektive kamerových systémů; jinými slovy pojednává o střetu dvou základních práv, kterým je na jedné straně právo na ochranu soukromí a na druhé straně požadavek bezpečnosti či právní jistoty občana. Posuzuje, v jakých případech lze odůvodněně zásahy do práva na soukromí připustit: zda současná doba neposkytuje i možnost těchto sledovacích technik zneužít. Správně upozorňuje, že k výraznému nárůstu zásahů do soukromí občanů dochází po 11 září 2001, upozorňuje rovněž na zvýšenou kontrolu jak v ulicích prostřednictvím kamerových systémů, tak i na letištích a na jiných místech. Uvádí, že existence kamerových systémů nepotvrzuje hypotézy o celkovém snížení kriminality v důsledku jejich instalace; spíše dochází k přesunu kriminality a jiným jevům (s 239). Poněkud pesimisticky vyznívá jeho názor, že pronikání obrazových sledovacích technologií a rozšiřování pravomoci bezpečnostních služeb je logickým a zřejmě nevyhnutelným znakem vývoje lidské společnosti. Uzavírá, že vhodnější bude nebránit využití moderních technologií pro prospěšné účely, nýbrž naopak snažit se zajistit co nejlepší záruky proti zneužití poznatků takto získaných o soukromí jednotlivých lidí. Řešení vidí v existenci dostatečně silných vládních institucí zaměřených na ochranu soukromí, jakož i řadu zcela nezávislých fungujících nevládních organizací.

Autor se vhodně na několika místech dovolává známé knihy Orwella „1984“, jejíž obsah již není zcela utopický jako v době, kdy kniha byla sepsána.

Systematika práce, která vyčerpává zkoumanou oblast, je přehledná. Autor uvozuje v kapitole 2 ochranu soukromí, kterou zkoumá jak v právu českém tak i z pohledu evropského.

Obrazové záznamy jsou podrobně rozebrány v kapitole 3; na tomto místě lze vznést otázku, zda občanskoprávní prostředky ochrany osobnosti proti neoprávněným zásahům jsou stále ještě v dnešní době adekvátními prostředky, které umožní odstranit závadný stav. Moderní technologie, které umožňují neoprávněný zásah v nepatrném časovém měřítku jsou posuzovány v klasickém soudním řízení, které může být poměrně značně zdlouhavé.

Mimořádně zajímavým shledávám autorův výklad o použitelnosti obrazového záznamu jako důkazu v soudním řízení, který podává na straně 91; výklad o tom považuji za zajímavý, dobře formulovaný a instruktivní. Například na straně 99 – byť v poznámce č 101 – seznamuje autor čtenáře s anglosaskou doktrínou tzv. ovoce z otráveného stromu podle které rozhodnutí soudu v trestním řízení se nesmí zakládat na důkazech získaných nezákonným způsobem ani na důkazech, které byly získány na základě informací získaných protiprávně.

Autor se na několika místech vyjadřuje i k novému občanskému zákoníku a hodnotí novou právní úpravu ochrany osobnosti a soukromí poměrně pozitivně. Podle jeho názoru “nový občanský zákoník zesiluje a precizuje dosavadní práva spojená s osobností člověka“. Aktuální otázky kamerových systémů řeší na straně 160 an.; rozebírá kamerové systémy v dětských domovech, ve školských zařízeních jakož i ve zdravotnictví. Stranou jeho pozornosti nezůstává ani problematika monitoringu na pracovišti (s 158 n). Inspirativní je kapitola pátá, která je věnována obrazovým záznamům a informační technologii. Zejména zajímavý je rozbor sociálních sítí, který podává na straně 204 a následující. Popisuje zejména Facebook a další zahraniční a české sociální sítě. Obrazové snímkování zemského povrchu pojednané v rámci kapitoly šesté je mimořádně zajímavé a potvrzuje možnost obrazových snímání prakticky všech oblastí lidské činnosti tj. jak snímkování rostlinné výroby v zemědělství, v rybolovu, dále možnost satelitních a leteckých map, jakož i bezpilotní letecké sledování povrchu země.

V tomto posouzení se nelze zevrubněji dotknout všech témat a problémů, které oponovaná práce přináší. Znalost autora o jednotlivých možných průnicích do práva na soukromí je mimořádně hluboká, jeho juristické úvahy a závěry provedené v důkladné analýze zasluhují uznání. Jistě existují i další otázky, které by bylo lze položit: domnívá se autor, že zásahy do práva na soukromí nesou jednotlivé věkové kategorie občanů shodně? Nezasluhují například senioři větší míru právní ochrany s přihlédnutím k tomu, že jde o zásahy moderní technologií, kterým tato věková kategorie občanů zpravidla nerozumí tak dokonale jako generace mladší ?

Uzavírám, že disertační práce JUDr. Milana Chládky je pozoruhodná formálním i obsahovým zpracováním a výrazně převyšuje obvyklý standard těchto prací a spolehlivě prokazuje tvůrčí talent autora.

Proto doporučuji, aby autorovi byl po úspěšné obhajobě práce udělen titul PhD.

V Praze dne 5.10.2012

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.